

## Avlsrådets årsmelding 2019

Avlsrådet har i perioden bestått av følgende personer:

Leder: Ellen Katrin Enge

Medlemmer: Ingvill Brenden, Tine Madeleine V. Jarli og Elin Kristiansen

### AR sitt arbeid i 2019

Avlsrådet har jevnlig kontakt gjennom hele året. Hoveddelen av kontakten har vært ved epost og telefon, men vi har også hatt ett fysiske møte. Mye av vårt arbeide har bestått i å svare på henvendelser fra oppdrettere, valpeinteressenter og buhundeiere.

AR har levert artikler og innlegg i begge nummer av Buhunden. Dette forventes å fortsette i de kommende nummer også.

I 2019, som i 2018, har det vært stort fokus på HD. Det ble sendt 15 HD-bilder til en FCI-godkjent avleser utenfor Norden. Samtlige 15 hadde fått avlest bildene i NKK til svak grad HD, C. Av de 15 bildene ble 14 avlest, 1 ble refusert pga kvaliteten på bildet. 10 av bildene ble avlest til et bedre resultat enn hos NKK, og 7 av bildene - 50% - ble avlest fri for HD, B. Med bakgrunn i dette ble det sendt et brev til Sunnhetsutvalget i NKK, som ble fulgt opp med vedtak gjort av Sunnhetsutvalget. Dette er fortsatt pågående arbeid. Detaljene i kommunikasjonen med NKK og Sunnhetsutvalget kan leses i sin helhet i sommerutgaven og juleutgaven av Buhunden for 2019.

AR jobber fortsatt med å se på hvordan HD-index kan brukes som et godt avlsverktøy for Norsk buhund. Gitt at rasen er såvidt innenfor de anbefalte kravene for å få beregnet HD-index er vi avhengig av at buhunder i større grad undersøkes for HD, for at det skal være et godt verktøy.

På Hunderfossen ble det samlet inn blodprøver, og det er også samlet inn svaberprøver utover høsten. Vår motivasjon er i hovedsak å få materiale til å kunne beregne ny genetisk variasjon. Dette for å vurdere om det er endringer siden forrige beregning. Målet er å ha på plass en ny beregning i 2020.

Helt på tampen av 2019 kom vi i gang med helseundersøkelsen, det er ventet at denne er tilgjengelig for buhundeiere i første kvartal 2020.

### Registreringstatistikk

Norsk Buhund (hentet fra DogWeb): I 2019 ble det registrert 166 nye buhunder i Norge, fordelt på 34 kull, hvorav 3 var hunder importert. Det betyr at det ble registrert 31 norskfødte kull dette året. Fordelingen mellom kjønnene på de norskfødte valpene var 87 tisper og 76 hanner. Kullene som ble registrert i 2019 hadde 27 ulike fedre og 31 mødre.

De aller fleste hundene som har registrert kull etter seg i dette året har vært både øyelyst og HD fri. Det er imidlertid et fåtall hunder som har hatt diagnose HD C eller arvelig utviklingskatarakt som har vært brukt. Samt at det finnes kull der ingen av foreldredyrene er HD-undersøkt eller øyelyst eller ett av foreldredyrene mangler helseresultater. Mye tyder på at helseundersøkelsene er blitt en etablert

praksis blant de fleste oppdrettere av norsk buhund. Vi registrer at ved noen tilfeller blir paring gjort før øyelysning av en eller begge avlshundene er foretatt.

Tabellen viser registrerte valper og kull fra 2002 og frem til og med 2019.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Kull	22	17	25	22	16	18	16	15	14	17	24	18	17	19
Valper totalt	93	82	98	96	80	81	75	67	81	95	121	85	76	110
Valper eksl imp	92	80	98	95	75	81	74	65	80	91	117	85	73	109
Valper import	1	2	0	1	5	0	1	2	1	4	4	0	3	1
Kullstørrelse	4,1	4,7	3,9	4,3	4,8	4,5	4,6	4,3	5,7	5,4	4,9	4,7	4,3	5,7

	2016	2017	2018	2019
Kull	14	32	24	31
Valper totalt	78	166	137	166
Valper eksl imp	76	164	134	163
Valper imp	2	2	3	3
Kullstørrelse	5,6	5,2	5,6	5,3

Kommentar: I statistikken fra Dogweb under ant kull telles enhver importert valp som et kull. I tidligere år har vi regnet med disse valpene slik at totalen kull ser større ut enn den virkelig i er. Fra 2018 har vi trukket fra disse, og får dermed et riktigere bilde av antall kull og gjennomsnittlig kullstørrelse.

## HD statistikk

Fra et rekordhøyt antall HD-undersøkte buhunder i 2018 gikk vi tilbake til et relativt normalt antall HD-undersøkte hunder i 2019. Vi ser også at andelen hunder fri for HD har gått noe opp i forhold til 2018.

NKK har satt som minimumskrav at det registreres gjennomsnittlig minst 100 hunder av rasen per år (beregnet ut fra de 5-10 siste årene) og at mer enn 35% av hundene som har oppnådd røntgenalder i denne perioden har kjent status for å få beregnet HD-indeks. Tross at Norsk buhund ikke riktig har nådd dette antallet, ble det i 2018 for første gang beregnet indeks. Det er viktig at flere hunder undersøkes enn det som ble gjort i 2019, slik at HD-indeks kan bli et nyttig verktøy i avlsarbeidet. Dessverre er enda svært mange kull og kombinasjoner lite representert i statistikken.

Tabellen viser utviklingen av røntgede hunder og resultater fra 2002 og til og med 2019.

	2002	%	2003	%	2004	%	2005	%	2006	%	2007	%	2008	%	2009	%
Antall	19		40		36		30		34		24		19		31	
A	15	78,9	24	60	25	69,4	22	73,3	24	70,6	12	50,0	11	57,9	19	61,3
B	2	10,6	6	15	5	13,9	3	10	5	14,7	6	25,0	4	21	6	19,4
A + B %	17	89,5		75		83,3		83,3		85,3		75,0		78,9		80,6
C	2	10,6	9	22,5	3	8,3	5	16,7	4	11,8	6	25,0	3	15,8	5	16,1
D	0		1	10	2	5,6	0		1	2,9	0		1	5,2	1	3,2
E	0		0		1	2,8	0		0		0		0		0	

	2010	%	2011	%	2012	%	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%	2017	%
Antall	25		36		31		31		33		31		47		41	
A	15	60,0	15	41,7	17	54,8	18	58	13	39,4	6	19,4	8	17	7	17,5
B	4	16,0	12	33,3	6	19,4	8	25,8	7	21,1	15	48,4	22	46,8	20	48,8
A + B %		76,0		75		74,2		83,9		60,6		67,7		63,8		65
C	4	16,0	6	16,7	6	19,4	5	16,1	9	27,3	8	25,9	14	29,8	12	30
D	2	8,0	3	8,3	2	6,5	0		4	12,1	2	6,5	3	6,4	2	5
E	0		0		0		0		0		0		0		0	

	2018	%	2019	%
Antall	87		50	
A	13	14,9	7	14
B	28	32,2	21	42
A + B %	41	47,1	28	56
C	40	46	22	44
D	6	6,9	0	
E	0		0	

#### Statistikk for rase siste 10 år

Antall avkom: 1092

	HD	HD %	AD	AD %
Totalt	350	32,1%	45	4,1%
Fri	226	64,6%	43	95,6%
Svak	103	29,4%	0	0%
Middels	21	6%	1	2,2%
Sterk	0	0%	1	2,2%

#### AD undersøkelse 2018

I 2018 ble 8 hunder undersøkt for AD, 1 ble diagnostisert med sterk grad AD.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ant	0	0	0	0	1	2	1	0	1	1	2	6	1	3	3
0					1	2	1		1	1	2	6	1	3	3
1					0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
2					0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
3					0	0	0		0	0	0	0	0	0	0

	2017	2018	2019
Ant	6	16	8
0	6	15	7
1	0	0	0
2	0	1	0
3	0	0	1

## Øyelysing 2018

Det har vært en stor økning i antall øyelyste buhunder i forbindelse med prosjektet siden 2009, og vi ser fortsatt en relativt stabil, og kanskje økende frekvens på øyelysning på privat initiativ. Tabellen nedenfor viser en forenklet oversikt. Det er viktig å merke seg at det er mange av de samme hundene som er representert i flere år og kan ha flere diagnoser. Det blir derfor ikke riktig å summere antall hunder med diagnoser! Videre er ikke PNK med i statistikken da hunder med denne diagnosen fortsatt kommer ut med uten anmerkning.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antall	18	36	32	19	31	18	27	84	53	85	84	57
U/A	18	34	29	17	25	14	23	68	41	70	71	52
Arvelig utv. katarakt	0	2	2	2	6	4	4	15	11	11	11	3
Ant. Sut									1	2	1	1
Retianal dysplasi	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	0	1
Annet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall	79	78	76	90	106	107
U/A	70	64	65	78	91	88
Arvelig utv. katarakt	4	6	4	4	7	11
Ant. Sut	2	2	2	3	4	5
Retianal dysplasi	1	2	2	2	2	
Annet	2	4	4	3	3	3

## Omplasseringer 2019

Det har i 2019 vært omplassert 3 buhunder hvor NBK har vært deltagende i prosessen. Det er fortsatt et relativt lavt antall hunder, og det går relativt lett å finne nye hjem til hunder som må omplasseres.

2014	2015	2016	2017	2018	2019
3	4	5	5	4	3

## Titler i 2019

Norsk buhund har vært representert ved 63 offisielle utstillinger i løpet av 2019. Det var påmeldt 45 voksne hunder på den offisielle utstillingen til NBK, samt 4 valper.

26 hunder oppnådde tiler gjennom året: 16 hunder ble registrert som Norsk Utstillingschampion, 4 Nordisk Utstillingschampion, 6 hunder oppnådde tittelen Nordic Utstillingschampion, og 3 hunder oppnådde tittelen Internasjonal Utstillingschampion, C.I.B. Videre har 6 hunder oppnådd tittelen RL 1 (Rally lydighet kl 1) og to hunder har oppnådd tittelen RL2 (Rally lydighet kl 2). I 2019 var en buhund med og representerte landslaget i Rallylydighet på Nordisk mesterskap i Danmark.

## Innavlsgrader

I RAS står følgende:

*«Det er anbefalt at gjennomsnittlig innavlsgrad bør være under 2,5 % (basert på 6 generasjoner i Dogweb), et absolutt maksimum er et snitt på 5 %. NBK har som mål at dette tallet reduseres. NBK mener dette vil skje dersom NBKs avlsregler følges (ikke matadoravl og ikke over 6,3 % i innavlsgrad pr kull).»*

Hvilket betyr at målet vi satte når RAS ble laget i 2013 for så vidt er nådd. Det er rimelig å tro at det i første perioden var en del kull som trakk gjennomsnittet opp, og at det likevel var bedre i denne perioden enn tidligere år. I 2019 var det ett kull over 6 % ved 5 generasjoner.

På 80- til 2000-tallet var det betydelig høyere innavlsgrader i majoriteten av kullene enn det det er i dag. Og klubben jobber fortsatt for å holde den gjennomsnittlige innavlsgraden lav.

Innavlsgrad	5 gen.	6 gen.
2016-2019	1,52	2,37